

Vestvågøy kommune
– Stolt lofoting!

Erfaringer fra bruk av veilederen i prioritering på systemnivå

Villy Angelsen – rådgiver, Helse og mestring, Vestvågøy kommune
og PhD-kandidat, Handelshøyskolen, Nord Universitet

Kort om kommunen

- Mellomstor utkants-kommune midt i Lofoten – 11.615 innbyggere
- Faglig sterk helse og mestringstjeneste, satset på forskning, utvikling og innovasjon
- Store utfordringer de kommende år (demografi, rekruttering,)

Situasjon årsskiftet 2023-2024

- Helse og mestring hadde over år hatt betydelige budsjettoverskridelser.
- Ny politisk posisjon etter valget, vedtok ambisiøst budsjett:
 - Vedtok nedtak og reduksjoner på noen områder som skulle effektueres
 - Ba om utredninger og planer på en rekke områder
 - Vedtok noen spennende satsninger som skulle settes ut i livet
- Sterkt behov for en samlet prioritering av ressursene innenfor sektoren

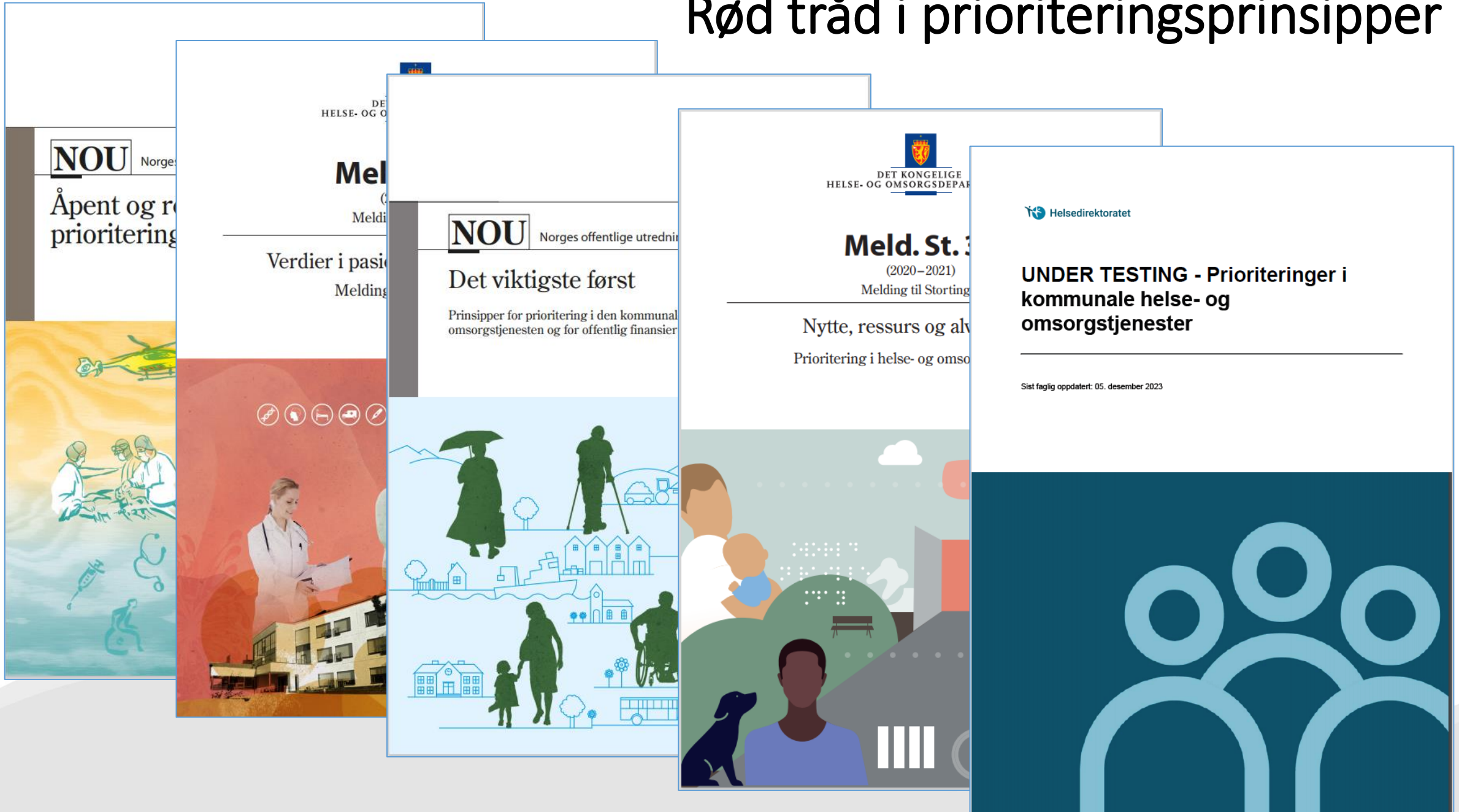

Forsøkskommune - utprøving av veilederen

Administrativ prioriteringsprosess på systemnivå / tjenestenivå.

- **Arbeidsseminarer** med kommunalsjef, enhetsledere, avdelingsledere, fagutviklere, stab (rådgivere) og ansatte (tillitsvalgte og verneombud).
 - Forankre utfordringsbilde og prosess.
 - Identifisere mulige tiltak.
 - Vekte tiltak utfra nytte, alvorlighet og ressurs.
 - Konkretisere tiltak, med vekting.
 - Prioritere mellom tiltak, lage handlingsplan
- **Orientering** til politisk nivå
- **Evaluer** prosessen, og bruk av veilederen
- **Implementering** av tiltak i budsjett og handlingsplan.

Rød tråd i prioriteringsprinsipper

Modell for kvalitetsforbedring (2015)

5. Følge opp

- Implementere ny praksis
- Sikre videreføring
- Dele erfaringene med forbedringene

↻ Det vil ofte være nødvendig å gå tilbake til tidligere faser

4. Evaluere

- Måle og reflektere over resultater
- Vurdere om forbedringen er tilstrekkelig og eventuelt justere

3. Utføre

- Prøve ut og tilrettelegge ny praksis

1. Forberede

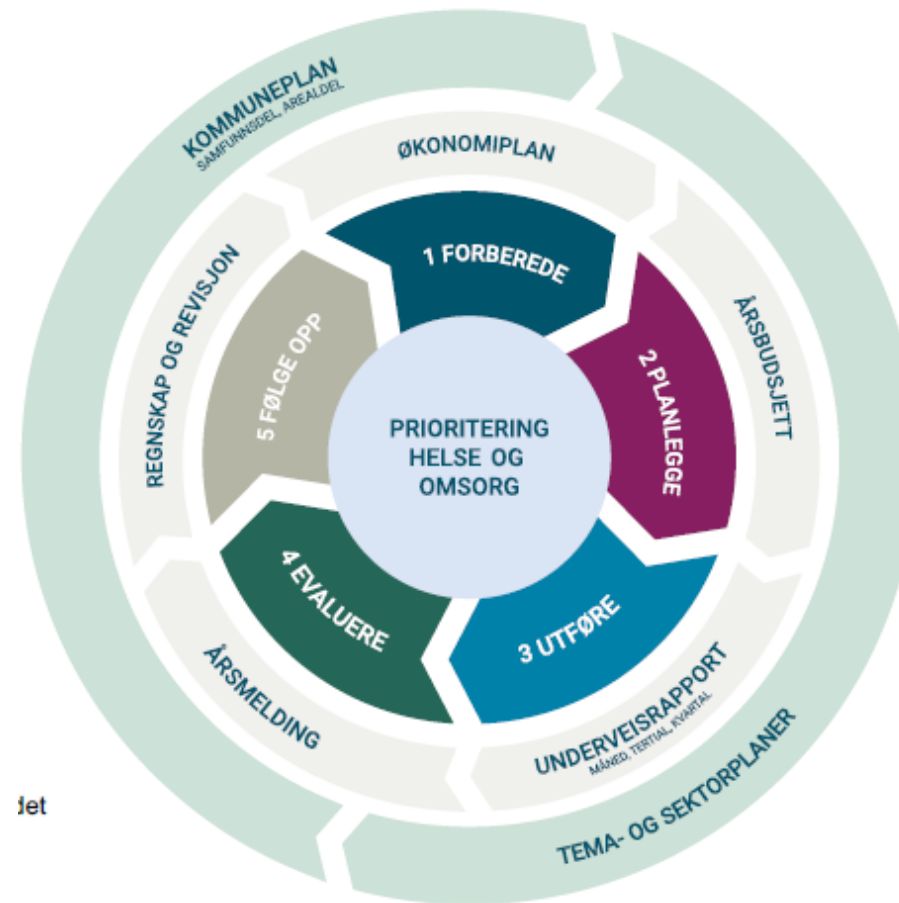
- Felles erkjennelse av behovet for forbedring
- Forankre og organisere forbedringsarbeidet
- Klargjøre kunnskapsgrunnlaget - forskning, erfaring og brukerkunnskap

2. Planlegge

- Kartlegge behov og dagens praksis
- Sette mål
- Velge måleverktøy
- Finne / utvikle forbedrings tiltak

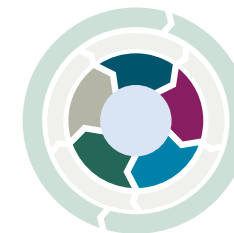
Rød tråd i anbefalte prosesser

Prioriteringsveilederen (2024)

Verktøy til arbeidet med prioriteringer

Matrisen kan være aktuell i alle faser av prosessen, både når ledelsen jobber med å forberede, planlegge, utføre, evaluere og følge opp

Rangering	TILTAK	NYTTE Lav-middels-høy	RESSURS Lav-middels-høy	ALVORLIGHET Lav-middels-høy	BARNES BESTE	LOKALE FORHOLD	ETISK REFLEKSJON
1	Tiltak 1						
2	Tiltak 2						
3	Tiltak						
4						
5						

Hjelpespørsmål

1. Hva bidrar minst til måloppnåelse?
2. Hva er minst nyttig for tjenestemottakerne?
3. Hva er minst alvorlig for tjenestemottakerne?

4. Hvilke tiltak har en urimelig ressursbruk med hensyn på nytten?
5. Kan noen tiltak som gir liten nytte for tjenestemottakerne endres med hensyn på mål, innhold og tilgang?

6. Kan noen tiltak med liten nytte for tjenestemottakerne opphøre?
7. Kan kvaliteten på noen tiltak heves med nye arbeidsmåter og uten økt ressursbruk?
8. Hvilke tiltak er det rimelig å sette av ressurser til på bekostning av andre tiltak?

Evaluering av prosess og verktøy

Metode:

- Spørreundersøkelse i Microsoft Forms, kombinerte lukkede utsagn og åpne svar. 22 av 35 deltakere på arbeids-seminarene svarte (63%)

Utbytte av seminarene:

- Godt engasjement og kreativitet. Burde hatt bedre tid.
- Innsikt, læring og dialog på tvers av enhetene viktig for forståelse og samhandling. Fagforeningene fornøyd med både informasjon og mulighet for innspill.
- Litt ulikt fokus, noen hadde mer forslag på andres områder enn eget, noen mer opptatt av forbedring enn økonomi.
- Viktigst er at resultat og innspill følges opp, ikke blir «borte» i hverdagen.

Evaluering av prosess og verktøy

Prioriteringsveileder og prioriteringsark:

- Et godt verktøy, og et bra utgangspunkt for å idémyldre og konkretisere. Kunne vært tatt i bruk mer. Kan selv tenke meg å bruke dette.
- Overraskende vanskelig å forstå og bruke i praksis.
- Burde hatt bedre tid til å sette seg inn i det på forhånd, lengre og bedre gjennomgang og forklaring i seminaret, og tid i gruppene til å få felles forståelse av hva som ligger i begrepene.
- Ikke revolusjonerende, det må fortsatt gjøres skjønnsmessige vurderinger.
- Utfordrende å vurdere tiltak med bruker i fokus.

Kan metodikk (arbeidsseminar og prioriteringsveileder) brukes i andre sammenhenger:

- Ja! Litt ny måte å tenke på, ting settes litt i et annet perspektiv.
- Kan brukes også i andre type diskusjoner, f.eks. med strategier og planer.
- Fortsette denne jobben på enhetene.
- Vet av erfaring at ting tar tid å lære seg.
- Metodikken er god, og den sikrer involvering fra alle, den kan fint brukes i andre sammenhenger.
- Ble noe hastverkpregget.

Nyttekriteriet

Et tiltaks prioritet øker i tråd med **den forventede nytten** av tiltaket. Den forventede nytten av et tiltak vurderes ut fra om **kunnskapsbasert praksis** tilsier at tiltaket kan **øke pasientens livslengde og/eller livskvalitet** gjennom å gi økt sannsynlighet for:

- overlevelse
- forbedring eller redusert tap av **mestring** og/eller fysisk eller psykisk funksjon
- reduksjon av smerter, fysisk eller psykisk ubehag.

Ressurskriteriet

Et tiltaks prioritet øker **desto mindre ressurser** det legger beslag på.

Alvorlighetskriteriet

Et tiltaks prioritet øker i tråd med **alvorligheten av tilstanden**. En tilstands alvorlighet vurderes ut fra:

- risiko for **død eller tap av mestring og/eller funksjon**
- graden av tap av mestring og/eller fysisk eller psykisk funksjon
- smerter, fysisk eller psykisk ubehag

Både nå-situasjonen, varighet og tap av fremtidige leveår har betydning for graden av alvorlighet.

Graden av alvorlighet øker jo mer det **haster** å komme i gang med tiltaket.